

Київський університет імені Бориса Грінченка  
Кафедра германської філології

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор з науково-методичної  
та навчальної роботи



О.Б.Жильцов  
2016 року

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**  
**ЛІНГВОКРАЇНОЗНАВСТВО КРАЇН ДРУГОЇ**  
**ІНОЗЕМНОЇ МОВИ (НІМЕЦЬКОЇ)**

напрямок підготовки 6.020303 Філологія. Мова і література (англійська)  
галузь знань 0203 Гуманітарні науки

Інститут Філології

2016–2017

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА	
Ідентифікаційний код 02136554	
Начальник відділу моніторингу якості освіти	
Програма №	2493
(підпис)	(прізвище, ініціали)
«	» 20 р.

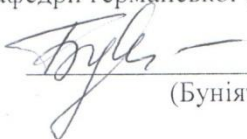
Робоча програма Лінгвокраїнознавство країн другої іноземної мови (німецької) для студентів 4 курсу за напрямом підготовки 6.020303 Філологія. Мова і література (англійська) галузі знань 0203 Гуманітарні науки, 2016 року-22с.

Розробники: старший викладач кафедри германської філології О.В.Зайченко

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри германської філології

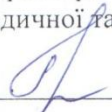
Протокол від "21" вересня 2016 року №2

Завідувач кафедри германської філології

  
\_\_\_\_\_  
(Буніятова І.Р.)

Структура програми типова.  
Години відповідають навчальному плану.

Заступник директора інституту Філології  
з науково-методичної та навчальної роботи

  
\_\_\_\_\_  
(Заяць Л.І.)

## З М І С Т

1. ОПИС ПРЕДМЕТА НАВЧАЛЬНОГО КУРСУ .....	4
2. МЕТА І ЗАВДАННЯ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ .....	5
3. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.....	6
4. ПРОГРАМА КУРСУ .....	8
5. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНА КАРТА ДИСЦИПЛІНИ.....	12
6. ПЛАНИ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ .....	13
7. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТА .....	16
8. СИСТЕМА ПОТОЧНОГО І ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ.....	18
9. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ.....	19
10. МЕТОДИ НАВЧАННЯ.....	19
11. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КУРСУ .....	20
12. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА	
• Базова.....	20
• Допоміжна.....	20
• Інформаційні ресурси .....	20

## 1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Навчальна дисципліна:  
Лінгвокраїнознавство (німецька мова)

Структура навчальної дисципліни	Напрямок, спеціальність, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів ECTS: 2 Кількість змістових модулів: 2 Загальна кількість годин на рік - 72 Кількість аудиторних годин на тиждень: 2	Галузьзнань: 0203 Гуманітарні науки Шифр та назва напрям підготовки: 6.020303 (Філологія. Мова і література (англійська)) Освітньо-кваліфікаційний рівень <i>"бакалавр"</i>	Нормативна Рік підготовки: IV Семестр - VII Лекції – 16 год Семінарські заняття – 12 год Модульний контроль – 4 год Самостійна робота – 40 год Вид контролю: модульні контрольні роботи, залік.

## 1. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Сучасний рівень університетської освіти вимагає впровадження нових підходів до викладання іноземних мов, що дозволяє підвищити якість навчання, розширити міжнародні навчальні та наукові зв'язки, прискорити входження Університету до світового та європейського освітнього, наукового та культурного простору.

Робоча навчальна програма з дисципліни «Лінгвокраїнознавство (німецька мова)» є нормативним документом Київського університету імені Бориса Грінченка, який розроблено кафедрою германської філології на основі освітньо-професійної програми підготовки студентів відповідно до навчального плану для всіх спеціальностей денної форми навчання.

Робочу навчальну програму укладено згідно вимог кредитно-модульної системи організації навчання. Програма визначає обсяги знань, які повинен опанувати студент відповідно до вимог освітньо-кваліфікаційної характеристики, алгоритму вивчення навчального матеріалу дисципліни «Лінгвокраїнознавство», необхідне методичне забезпечення, складові та технологію оцінювання навчальних досягнень студентів.

**Головна практична мета курсу** – забезпечення комунікативної компетенції студентів в актах міжкультурної комунікації, в першу чергу, через адекватне сприйняття мови співрозмовника та оригінальних текстів, розрахованих на носія мови, ознайомлення студентів з духовними цінностями народу – носія мови, підвищення рівня загальної культури.

Лінгвокраїнознавство як аспект практичного курсу іноземної мови реалізовує практику відбору відомостей про національно-культурну специфіку мовного спілкування з метою забезпечення комунікативної та перекладацької компетенції студентів, що вивчають іноземну мову.

Курс лінгвокраїнознавства має на меті *сформувати* у студентів досить повну систему фонових знань, яка включає світосприйняття та погляди, що домінують у даному суспільстві, етичні оцінки та смаки, норми мовної та немовної поведінки, *сприяти* всебічному розвитку у студентів лінгвокраїнознавчої компетенції, активізації мовних навичок та комунікативних вмінь.

Студенти мають добре оволодіти прийомами аналізу мови з метою виявлення національно-культурної, професійної семантики, а також прийомами країнознавчого аналізу текстів. Завдання вивчення мови при цьому нерозривно пов'язані з завданнями вивчення країни.

Курс лінгвокраїнознавства має допомогти студенту розуміти мовну картину світу, а також різні історичні, когнітивні та інші процеси на різних рівнях мови, які були предметом вивчення попередніх теоретичних та практичних курсів; розширити лінгвістичний світогляд; сформувати загальну та професійну культуру.

**Предметом вивчення курсу** лінгвокраїнознавства є мовні реалії з країнознавчою спрямованістю, які пов'язані з найважливішими історичними подіями, культурно-історичними та соціальними асоціаціями; мовні реалії, які пов'язані з географічними поняттями, особливостями національної культури, суспільно-політичного життя, державним устроєм, економікою, традиціями та звичаями народу – носія мови. Науковим фундаментом дисципліни є знання про країну, мова якої вивчається, сама мова з її стилістичним, граматичним, лексичним наповненням, відомості, що були здобуті протягом вивчення теоретичних курсів з історії, лексикології, стилістики та граматики іноземної мови, історії географії та культури країни.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

**Знати:**

- систему фонових знань, яка включає в себе світосприйняття та погляди, що домінують в даному суспільстві, етичні оцінки та смаки, норми мовної та немовної поведінки;
- основні напрямки лінгвістичних досліджень соціальної зумовленості мови; - теоретичні основи лінгвокраїнознавства;
- лінгвокраїнознавчу теорію слова.

**Вміти:**

- здійснювати аналіз мови з метою виявлення національно-культурної, професійної семантики, а також здійснювати країнознавчий аналіз текстів;
- користуватися лінгвокраїнознавчими, фразеологічними, етимологічними словниками та довідниковою літературою;
- здійснювати адекватний переклад лінгвокраїнознавчих текстів.

## 2. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

№	Назви розділів	Кількість годин				
		Разом	Лекцій	Семінарські	Самостійна робота	Модульний контроль
<b>Змістовний модуль I.</b>						
<b>Die deutsche Sprache ehemals und heute. Німецька мова: плин розвитку.</b>						
1.	Німецька мова як засіб зберігання культурно-історичної інформації. Die deutsche Sprache als Informationsträger der Kultur und der Geschichte.	2	2			
	Семінар 1.	2		2		
<i>c/p</i>	<i>Реферування статті до лекції 1.</i>	5			5	
2.	Основні поняття розвитку мови. Огляд історії німецької мови. Grundbegriffe der Sprachentwicklung. Aus der Geschichte der deutschen Sprache.	2	2			
	Семінар 2.	2		2		
<i>c/p</i>	<i>Реферування статті до лекції 2.</i>	5			5	
3.	Реалії в мові та культурі. Мовознавці і науковці. Sprachliche und kulturelle Realien. Sprachkenner und Forscher.	2	2			
<i>c/p</i>	<i>Реферування статті до лекції 3.</i>	5			5	
4.	Сучасний погляд на німецьку мову. Moderne Übersicht auf gegenwärtige deutsche Sprache.	2	2			
	Семінар 3.	2		2		
<i>c/p</i>	<i>Реферування статті до лекції 4.</i>	5			5	
<i>ПМК</i>	<b>Модульна контрольна робота 1</b>	2				2

<p align="center"><b>Змістовий модуль II.</b>  <b>Geographisches. Politik. Kultur. Bildung und Wissenschaft.</b>  <b>Географічні дані, політика, культура, освіта і наука.</b></p>						
5.	Географічне положення, адміністративний поділ Німеччини, федеральні землі. Економічні дані. Geographische Lage und Gliederung Deutschlands. Bundesländer. Wirtschaftliches.	4	2			
	Семінар 4.	2		2		
<i>с/р</i>	<i>Реферування статті до лекції 5.</i>	4			5	
6.	Державна структура, суспільне життя. Розвиток культури Німеччини. Staatlicher Aufbau, gesellschaftliches Leben und kulturelle Entwicklung Deutschlands.	2	2			
<i>с/р</i>	<i>Реферування статті до лекції 6.</i>	5			5	
7.	Bildung und Wissenschaft. Освіта і наука.	2	2			
	Семінар 5.	2		2		
<i>с/р</i>	<i>Реферування статті до лекції 7.</i>	5			5	
8.	Німецькомовні країни: Австрія, Швейцарія, Люксембург, Ліхтенштейн. Deutschsprachige Länder: Österreich, die Schweiz, Luxemburg, Liechtenstein.	2	2			
	Семінар 6.	2		2		
<i>с/р</i>	<i>Реферування статті до лекції 8.</i>	5			5	
<i>ПМК</i>	<b>Модульна контрольна робота 2</b>	2				2
	<b>Разом</b>	<b>72</b>	<b>16</b>	<b>12</b>	<b>40</b>	<b>4</b>

### 3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

#### МОДУЛЬ I. *DIE DEUTSCHE SPRACHE EHEMALS UND HEUTE.*

##### *НІМЕЦЬКА МОВА: ПЛИН РОЗВИТКУ.*

#### **Thema 1. Die deutsche Sprache als Informationsträger der Kultur und der Geschichte.**

##### **Німецька мова як засіб зберігання культурно-історичної інформації.**

1. Theoretische Grundlagen der Landeskunde. Ihre Rolle, Kriterien und Methode. Теоретичні основи лінгвокраїнознавства. Його роль, критерії та методи.
2. Das deutsche Sprachgebiet. Deutsche Mundarten. Мовна картина Німеччини. Діалекти Німеччини.
3. Gliederung der deutschen Territorialdialekte. Територіальний поділ діалектів.
4. Das Deutsche als Fremdsprache in Europa. Німецька мова як іноземна в європейській площині.
5. Die deutsche Gegenwartssprache, ihre Existenzformen und die nationalen Varianten der deutschen Sprache. Сучасна німецька мова, форми її існування та національні варіанти.
6. Verwandtschaftsbeziehungen der deutschen Sprache. Спорідненість німецької мови з іншими європейськими мовами.
7. Sprachliche Innovation. Мовні інновації.
8. Die Hauptcharakteristiken der deutschen nationalen Literatursprache. Основні характеристики німецької літературної мови.
9. Die deutsche Sprache in der Schweiz. Німецька мова в Швейцарії.
10. Die Rolle der Entlehnungen aus dem Englischen. Роль запозичень з англійської.
11. Entlehnungen aus slawischen Sprachen. Запозичення із слов'янських мов.
12. Die positive und negative Einstellung der deutschen Gesellschaft zu den Entlehnungen. Ставлення німецького народу до запозичень.

#### **Thema 2. Grundbegriffe der Sprachentwicklung. Aus der Geschichte der deutschen Sprache. Основні поняття розвитку мови. Огляд історії німецької мови.**

1. Die historische Gliederung der deutschen Sprache. Історичний поділ німецької мови.
2. Sprachwandel. Theorien des Sprachwandels. Зміни в мові. Теорії мовних змін.
3. Periodisierung der deutschen Sprachgeschichte. Періодизація історії німецької мови.
4. Vorgeschichte der deutschen Sprache. Доісторична епоха німецької мови.
5. Germanische Stämme und ihre Sprachen. Германські племена та їхні мови.
6. Die Entwicklung der deutschen Sprache im 5.-4. Jahrtausend vor unserer Zeitrechnung. Розвиток німецької мови у 5-4 тисячолітті до н.е.
7. Beginn der sprachlichen Einigung. Початок об'єднання мови.
8. Papier und Buchdruck. Папір і книгодрукарство.
9. Die großen Schreibsprachen. Великі письмові мови.
10. Luthers sprachliche Bedeutung. Значимість Лютера в розвитку німецької мови.
11. Latein und Deutsch. Entlehnungen aus Latein. Латина і німецька мова. Запозичення з латини.
12. Vorherrschen der lateinischen Sprache. Домінування латинської мови.
13. Der lateinische Einfluss. Вплив латини.
14. Zeugnisse aus der Vergangenheit der deutschen Sprache. Артефакти із минулого німецької мови.

#### **Thema 3. Sprachliche und kulturelle Realien. Sprachkenner und Forscher.**

##### **Реалії в мові та культурі. Мовознавці і науковці.**

1. Kulturgeschichtliche Entwicklung. Культурно-історичний розвиток Німеччини.



2. Entwicklungstendenzen im heutigen Deutsch. Напрямки розвитку сучасної німецької мови.
3. Schreibung und Schriftlichkeit. Орфографія і писемність.
4. Deutschsprachige Sprachforscher: Німецькомовні філологи:
  - Jacob Grimm und Wilhelm Grimm - Begründer der Deutschen Philologie. Якоб і Вільгельм Грім як засновники філології.
  - Wilhelm von Humboldt - ein deutscher Gelehrter, Staatsmann und Mitgründer der Berliner Universität. Вільгельм фон Гумбольдт –німецький вчений, державний діяч, засновник Берлінського університету.
  - Johann Wolfgang Goethe als Sprachkenner in verschiedenen Sprachen. Вольфганг Гете як мовознавець різних мов.
  - Ferdinand de Saussure - Schweizer Sprachwissenschaftler (Strukturalismus und Semiotik). Фердинанд де Соссюр – швейцарський лінгвіст, засновник структуралізму.
  - Franz Bopp - Begründer der Historisch-Vergleichenden Sprachwissenschaft und Mitbegründer der Indogermanistik. Франц Бопп – німецький мовознавець-санскритолог.
  - Karl Brugmann - Mitbegründer der Indogermanistik, einer der führenden Vertreter der Junggrammatiker. Карл Бругман — німецький мовознавець в галузі порівняльно-історичного мовознавства та індоєвропеїстики, один з провідних представників школи молодогограматиків
  - Karl Bühler - ein deutscher Denk- und Sprachpsychologe und Sprachtheoretiker. Карл Бюлер – німецький психолог і лінгвіст.
  - Hermann Paul - ein wichtiger Sprachtheoretiker, einer der führenden Vertreter der Junggrammatiker. Герман Пауль — німецький лінгвіст, ідеолог школи молодогограматиків.
  - August Schleicher gilt als Begründer der Stammbaumtheorie in der Vergleichenden Sprachforschung. Август Шлейхер — німецький мовознавець.

#### **Thema 4. Moderne Übersicht auf gegenwärtige deutsche Sprache.**

##### **Сучасний погляд на німецьку мову.**

1. Deutsch als Grundgesetz. Німецька мова в межах закону.
2. Verunreinigung der deutschen Sprache: Denglisch. Засмічення німецької мови багатьма запозиченнями з англійської мови.
3. Schutz der deutschen Sprache. Охорона німецької мови на державному рівні.
4. Der Wortbestand der modernen deutschen Sprache. Лексичний склад сучасної німецької мови.
5. Konrad Duden als Vater der einheitlichen deutschen Rechtschreibung. Конрад Дуден – засновник єдиного німецького правопису.
6. Entwicklung des Verlages von Wörterbüchern in Deutschland. Розвиток видавництва словників в Німеччині.
7. Duden-Wörterbücher. Словники Дудена.
8. Typen von modernen Wörterbüchern. Типи сучасних словників.
9. Die Bedeutung des Studiums der Fremdsprachen im Leben des Menschen. Значення вивчення іноземних мов в житті людини.
10. Persönliche Meinung über die Sprache des Schriftstellers F. Dürrenmatt. Думка письменника Ф. Дюрренмата про мову.
11. Mark Twain über die Besonderheiten der deutschen Sprache. Марк Твен про особливості німецької мови.
12. Schwierigkeiten der deutschen Sprache. Труднощі вивчення німецької мови.
13. Linguistik in der Ausbildung. Лінгвістика і освіта.
14. Linguistische Strukturen und Organisationen in Deutschland. Філологічні структури і організації в Німеччині.

15. DiederichteLinguistikinternational. Німецька лінгвістика на міжнародному рівні.
16. Neue Trends in der Jugendsprache: "Kanakisch". Нові напрямки молодіжної мови.

**МОДУЛЬ II. GEOGRAPHISCHES. POLITIK. KULTUR. BILDUNG UND WISSENSCHAFT.  
ГЕОГРАФІЧНІ ДАНІ, ПОЛІТИКА, КУЛЬТУРА, ОСВІТА І НАУКА.**

**Thema 5. Geographische Lage und Gliederung Deutschlands. Bundesländer.  
Wirtschaftliches. Географічне положення, адміністративний поділ Німеччини,  
федеральні землі. Економічні дані.**

1. Geographische Lage Deutschlands. Географічні дані Німеччини.
2. Territoriale Gliederung der Bundesrepublik. Територіальний поділ федеральних земель.
3. Bevölkerung. Населення.
4. Das deutsche Geld. Німецька валюта.
5. Deutsche Staatssymbole. Державні символи Німеччини.
6. Berlin als Hauptstadt und Bundesland. Берлін – столиця і федеральна земля.
7. Die großen Städte Deutschlands: Hamburg, München, Bonn, Nürnberg. Найбільші міста Німеччини: Гамбург, Мюнхен, Бонн, Нюрнберг.
8. Die bekannten Städte: Köln, Leipzig, Dresden, Weimar. Відомі міста: Кельн, Лейпциг, Дрезден, Веймар.
9. Das Klima Deutschlands. Клімат Німеччини.
10. Landschaften Deutschlands. Особливості ландшафту.
11. Flora und Fauna Deutschlands. Флора і фауна Німеччини.
12. Deutsche Industrie. Промисловість.
13. Landwirtschaft. Сільське господарство.
14. Die Sozialversicherung in Deutschland. Соціальне забезпечення.
15. Der Umweltschutz in Deutschland. Охорона навколишнього середовища.

**Thema 6. Staatlicher Aufbau, gesellschaftliches Leben und kulturelle Entwicklung  
Deutschlands. Державна структура, суспільне життя. Розвиток культури  
Німеччини.**

1. Politisches System Deutschlands: der Aufbau und die Parteien. Політична система Німеччини: структура і партії.
2. Verfassungsorgane. Конституційні органи.
3. Die Regierung der Bundesrepublik Deutschlands. Урядові установи Німеччини.
4. Die Außenpolitik Deutschlands. Зовнішня політика Німеччини.
5. Die Rolle Deutschlands in der Weltpolitik. Роль Німеччини у світовій політиці.
6. Das kulturelle Leben Deutschlands. Культурне життя Німеччини.
7. Museen, Sammlungen und Ausstellungen. (das alte Museum, das Pergamonmuseum, Dresdener Gemäldegalerie, Münchener Pinakothek, die Schatzkammer abendländischer Kultur). Музеї, галереї, виставкові центри.
8. Deutsche Literatur und bildende Kunst. Література і художнє мистецтво Німеччини.
9. Presse, Rundfunk und Fernsehen in Deutschland. Преса, радіо і телебачення.
10. Deutschsprachige Nobelpreisträger. Німецькомовні лауреати нобельської премії.
11. Die wichtigsten Episoden der deutschen Geschichte letzter Jahrhunderte.
12. Feste und Traditionen Deutschlands. Національні свята і традиції.

**Thema 7. Bildung und Wissenschaft. Освіта і наука.**

1. Bildungspolitik. Освітня політика.
2. Schulsystem. Шкільна система.
3. Berufsausbildung in der BRD. Професійна освіта.
4. Hochschulstudium in Deutschland. Вища освіта.
5. Die ältesten Universitäten. (Heidelberg, Leipzig, Rostock). Найстаріші університети.
6. Humboldt-Universität in Berlin. Університет Гумбольдта в Берліні.
7. Deutsche Studentenschaft. Німецьке студентство.
8. Wissenschaft: Grundzüge und Richtungen. Наука: основні риси і напрямки.

9. Geniale Köpfe in der Wissenschaft: Albert Einstein, Robert Koch, Wilhelm Conrad Röntgen. Генії-науковці: Альберт Ейнштейн, Роберт Кох, Вільгельм Конрад Рентген.

**Thema 8. Deutschsprachige Länder: Österreich, die Schweiz, Luxemburg, Liechtenstein. Німецькомовні країни: Австрія, Швейцарія, Люксембург, Ліхтенштейн.**

1. Österreich: Geographisches. Organe der Staatsmacht. Wichtigste Geschichtsergebnisse. Landeskundlicher Überblick zu den Bundesländern. Sehenswürdigkeiten. Bekannte Österreicher. Besonderheiten des Österreichs deutsch.  
Австрія: географічні дані. Органи державної влади. Країнознавчий огляд федеральних земель. Визначні місця. Видатні австрійці. Особливості німецької мови Австрії.
2. Die Schweiz: die Lage in Europa. Staatsaufbau. Natur und Klima. Aus der Geschichte. Vier Landessprachen. Schweizerdeutsch. Banken und Versicherungen. Bildungswesen. Die größten Städte. Bekannte Schweizer.  
Швейцарія: географічне положення в Європі. Державна структура. Природа і клімат. Короткий огляд історії. Чотири державні мови. Швейцарська німецька мова – особливості. Банки та соціальний захист. Система освіти. Найбільші міста. Відомі швейцарці.
3. Luxemburg: Naturbedingungen. Staatsaufbau. Bevölkerung. Sprache. Geschichtliches. Städte. Sehenswürdigkeiten und Denkmäler.  
Люксембург: природні умови. Державна структура. Населення. Мова. Історія. Міста. Визначні місця і пам'ятки.
4. Liechtenstein: Naturbedingungen. Staatsaufbau. Bevölkerung. Sprache. Geschichtliches. Städte. Sehenswürdigkeiten und Denkmäler.  
Ліхтенштейн: природні умови. Державна структура. Населення. Мова. Історія. Міста. Визначні місця і пам'ятки.

## 5. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНА КАРТА ДИСЦИПЛІНИ «ЛІНГВОКРАЇНОЗНАВСТВО (німецька мова)»

Разом: 72 год., лекції - 16 год., семінари - 12 год., модульний контроль – 4 год.,самостійна робота- 40 год.

Тиждень	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	XIII	XIV	XV	XVI	XVII	XVIII	XIX	XX	
Модулі	<b>Змістовий модуль I</b>										<b>Змістовий модуль II</b>										
Назва модуля	<b>Німецька мова: плин розвитку.</b>										<b>Географічні дані, політика, культура, освіта і наука.</b>										
Теми лекцій	Німецька мова як засіб зберігання культурно-історичної інформації.		Основні поняття розвитку мови. Огляд історії німецької мови		Реалії в мові та культурі. Мовознавці і науковці		Сучасний погляд на німецьку мову.			Географ. положення, адміністр. поділ Німеччини, федеральні землі. Економічні дані.			Державна структура, суспільне життя. Розвиток культури Німеччини			Освіта і наука.			Німецькомовні країни: Австрія, Швейцарія, Люксембург, Ліхтенштейн		
Присутність на лекції (8б.)	1		1		1		1			1			1			1					
Теми семінарів	Семінар 1.			Семінар 2.			Семінар 3.			Семінар 4.			Семінар 5.			Семінар 6.					
Присутністьна семінарі (6б.)	1			1			1			1			1			1					
Робота на семінарських Заняттях (60б.)	10			10			10			10			10			10					
самостійна робота (70 б.)	5		5		5		5			5			5			5			35		
	Творча робота (презентація) (30 балів)																				
Модульний контроль(50б.)	МКР № 1(25б.)										МКР № 2 (25б.)										
Кількість балів за модуль (164б.)	82 бали										82 бали										
Підсумковий контроль	<b>ПМК (залік)</b>																				
Загальна кількість балів	<b>194 бали</b>																				

## 6. ПЛАНИ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

### Модуль I. Die deutsche Sprache ehemals und heute.

#### Семинар 1. Die deutsche Sprache als Informationsträger der Kultur und der Geschichte.

1. Theoretische Grundlagen der Landeskunde. Ihre Rolle, Kriterien und Methode.
2. Das deutsche Sprachgebiet. Deutsche Mundarten.
3. Gliederung der deutschen Territorialdialekte.
4. Das Deutsche als Fremdsprache in Europa.
5. Die deutsche Gegenwartssprache, ihre Existenzformen und die nationalen Varianten der deutschen Sprache.
6. Verwandtschaftsbeziehungen der deutschen Sprache.
7. Sprachliche Innovation.
8. Die Hauptcharakteristiken der deutschen nationalen Literatursprache.
9. Die deutsche Sprache in der Schweiz.
10. Die Rolle der Entlehnungen aus dem Englischen.
11. Entlehnungen aus slawischen Sprachen.
12. Die positive und negative Einstellung der deutschen Gesellschaft zu den Entlehnungen.

#### Семинар 2. Grundbegriffe der Sprachentwicklung. Aus der Geschichte der deutschen Sprache.

1. Die historische Gliederung der deutschen Sprache.
2. Sprachwandel. Theorien des Sprachwandels.
3. Periodisierung der deutschen Sprachgeschichte.
4. Vorgeschichte der deutschen Sprache.
5. Germanische Stämme und ihre Sprachen.
6. Die Entwicklung der deutschen Sprache im 5.-4. Jahrtausend vor unserer Zeitrechnung.
7. Beginn der sprachlichen Einigung.
8. Papier und Buchdruck.
9. Die großen Schreibsprachen.
10. Luthers sprachliche Bedeutung.
11. Latein und Deutsch. Entlehnungen aus Latein.
12. Vorherrschen der lateinischen Sprache.
13. Der lateinische Einfluss.
14. Zeugnisse aus der Vergangenheit der deutschen Sprache.

#### Семинар 3. Sprachliche und kulturelle Realien. Sprachkenner und Forscher. Moderne Übersicht auf gegenwärtige deutsche Sprache.

1. Entwicklungstendenzen im heutigen Deutsch.
2. Deutschsprachige Sprachforscher:
  - a) Jacob Grimm und Wilhelm Grimm.
  - b) Wilhelm von Humboldt.
  - c) Johann Wolfgang Goethe.
  - d) Ferdinand de Saussure.
  - e) Franz Bopp.
  - f) Karl Brugmann.
  - g) Karl Bühler.
  - h) Hermann Paul.
  - i) August Schleicher.
3. Verunreinigung der deutschen Sprache: Denglisch.
4. Schutz der deutschen Sprache.

5. Der Wortbestand der modernen deutschen Sprache.
6. Konrad Duden als Vater der einheitlichen deutschen Rechtschreibung.
7. Typen von modernen Wörterbüchern.
8. Persönlichkeiten über die deutsche Sprache (F. Dürrenmatt, M. Twain)
9. Schwierigkeiten der deutschen Sprache.
10. Linguistische Strukturen und Organisationen in Deutschland.
11. Die deutsche Linguistik international.
12. Neue Trends in der Jugendsprache: "Kanakisch".

## **модуль II.**

### **Geographisches. Politik. Kultur. Bildung und Wissenschaft.**

#### **Семинар 4.** Geographische Lage und Gliederung Deutschlands. Bundesländer. Wirtschaftliches.

1. Geographische Lage Deutschlands.
2. Territoriale Gliederung der Bundesrepublik.
3. Bevölkerung.
4. Das deutsche Geld.
5. Deutsche Staatssymbole.
6. Berlin als Hauptstadt und Bundesland.
7. Die großen Städte Deutschlands: Hamburg, München, Bonn, Nürnberg.
8. Die bekannten Städte: Köln, Leipzig, Dresden, Weimar.
9. Das Klima Deutschlands.
10. Landschaften Deutschlands.
11. Flora und Fauna Deutschlands.
12. Deutsche Industrie.
13. Landwirtschaft.
14. Die Sozialversicherung in Deutschland.
15. Der Umweltschutz in Deutschland.

#### **Семинар 5.** Staatlicher Aufbau, gesellschaftliches Leben und kulturelle Entwicklung Deutschlands. Bildung und Wissenschaft.

1. Politisches System Deutschlands: der Aufbau und die Parteien.
  2. Die Verfassungsorgane und die Regierung der Bundesrepublik Deutschlands.
  3. Die Außenpolitik und die Rolle Deutschlands in der Weltpolitik.
  4. Das kulturelle Leben Deutschlands: Museen, Sammlungen und Ausstellungen.
    - a) das alte Museum
    - b) das Pergamonmuseum
    - c) Dresdener Gemäldegalerie
    - d) Münchener Pinakothek
    - e) die Schatzkammer abendländischer Kultur.
5. Deutsche Literatur und bildende Kunst.
6. Presse, Rundfunk und Fernsehen in Deutschland.
7. Deutschsprachige Nobelpreisträger.
8. Die wichtigsten Episoden der deutschen Geschichte letzter Jahrhunderte.
9. Schulsystem.
10. Berufsausbildung in der BRD.
11. Hochschulstudium in Deutschland.
12. Die ältesten Universitäten. (Heidelberg, Leipzig, Rostock).
13. Humboldt-Universität in Berlin.
14. Deutsche Studentenschaft.
15. Wissenschaft: Grundzüge und Richtungen.

16. Geniale Köpfe in der Wissenschaft: Albert Einstein, Robert Koch, Wilhelm Conrad Röntgen.

**Семінар 6.** Deutschsprachige Länder: Österreich, die Schweiz, Luxemburg, Liechtenstein.

1. Österreich: Geographisches.

- a) Organe der Staatsmacht.
- b) Wichtigste Geschichtseignisse.
- c) Landeskundlicher Überblick zu den Bundesländern.
- d) Sehenswürdigkeiten.
- e) Bekannte Österreicher.
- f) Besonderheiten des Österreichs deutsch.

2. Die Schweiz: die Lage in Europa.

- a) Staatsaufbau.
- b) Natur und Klima.
- c) Aus der Geschichte.
- d) Vier Landessprachen.
- e) Schweizerdeutsch.
- f) Banken und Versicherungen.
- g) Bildungswesen.
- h) Die größten Städte.
- i) Bekannte Schweizer.

3. Luxemburg: Naturbedingungen.

- a) Staatsaufbau.
- b) Bevölkerung.
- c) Sprache.
- d) Geschichtliches.
- e) Städte.
- f) Sehenswürdigkeiten und Denkmäler.

4. Liechtenstein: Naturbedingungen.

- a) Staatsaufbau.
- b) Bevölkerung.
- c) Sprache.
- d) Geschichtliches.
- e) Städte.
- f) Sehenswürdigkeiten und Denkmäler.

## 7. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Для самостійної роботи студентам рекомендується виконання творчих завдань, а саме:

- реферування статей за тематикою, що вивчається;
- підготовка та презентація доповідей (або реферату) за проблематикою запропонованих тем;
- читання періодичних видань, оригінальної наукової літератури іноземною мовою;
- прослуховування радіопередач іноземних радіостанцій; перегляд телевізійних програм та фільмів іноземною мовою.

### Вимоги до реферування статті:

Україномовна стаття викладається на німецькій мові, максимально передаючи основний зміст статті, з урахуванням стилістичних, граматичних і лексичних особливостей мови і подається на перевірку в зазначений термін.

### Карта самостійної роботи студента

Змістовий модуль	Академічний контроль	Бали	Термін виконання (тижні)
Змістовий модуль I.	реферування статті до лекції 1	5	2-й тиждень
	реферування статті до лекції 2	5	4-й тиждень
	реферування статті до лекції 3	5	6-й тиждень
	реферування статті до лекції 4	5	7-й тиждень
Змістовий модуль II.	реферування статті до лекції 5	5	9-й тиждень
	реферування статті до лекції 6	5	11-й тиждень
	реферування статті до лекції 7	5	14-й тиждень
	реферування статті до лекції 8	5	16-й тиждень
	Творча робота (презентація)	30	19-й тиждень
<b>Разом</b>		<b>40</b>	

### ТВОРЧА РОБОТА - ПРЕЗЕНТАЦІЯ

*Творча робота* є видом позааудиторної індивідуальної діяльності студента, результати якої використовуються у процесі вивчення теоретичного та практичного матеріалу навчальної дисципліни. Це вид самостійної роботи студента, яка відображає певний рівень його навчальної компетентності. Студентам пропонується самостійне опрацювання обраної тематики з подальшою підготовкою презентації з використанням смарт-дошки (обсяг презентації – 12-15 слайдів).

Завдання виконується протягом семестру і здається в кінці семестру.

*Мета:* самостійне вивчення частини навчального матеріалу з метою поглиблення знань з німецької мови, розширення кругозору, систематизація, узагальнення, закріплення та практичне застосування знань, удосконалення навичок самостійної навчально-пізнавальної діяльності.



## ТЕМАТИКА ПРЕЗЕНТАЦІЙ

1. Мовні реалії, що пов'язані з найважливішими історичними подіями, культурно-історичними та соціальними чинниками країни, мова якої вивчається.
2. Мовні реалії, що пов'язані з географічними назвами.
3. Безеквівалентна лексика – етимологія та переклад.
4. Пояснення та переклад лексики, що несе фонову інформацію та має аналоги в рідній мові.
5. Культура невербального спілкування – жести, міміка, поведінка.
6. Переклад лексики з національно-культурним компонентом семантики.
7. Принципи етикетного спілкування, застосування уніфікованих мовних кліше в стандартних ситуаціях спілкування.
8. Переклад реалій, які є в іншомовній культурі та відсутні в українській.
9. Переклад реалій, що є в наявності в обох культурах, але розрізняються якою-небудь ознакою.
10. Реалії, що мають інтернаціональний характер, але відрізняються при цьому національним наповненням.
11. Реалії, що мають в українській і іноземній мові різні назви.
12. Переклад лексичних реалій сфери політичного життя.
13. Розкриття обличчя країни в літературних творах.
14. Лінгвокраїнознавчі особливості професійної лексики.
15. Лінгвокраїнознавчі особливості мови представників різних регіонів, соціальних груп.
16. Визначні діячі національної культури країн, мова яких вивчається.
17. Естетика соціальної культури країн, мова яких вивчається.
18. Географічні реалії – країнознавчий контекст.
19. Лексичні реалії сфери політичного життя країн, мова яких вивчається.
20. Історичні особи – символи країн, мова яких вивчається.
21. Лінгвокраїнознавчі особливості ділового мовлення.
22. Невербальні засоби вираження національної самобутності населення країн, мова яких вивчається.

**Оцінка** є обов'язковим балом, який враховується при підсумковому оцінюванні навчальних досягнень студентів з навчальної дисципліни «Лінгвокраїнознавство». Максимальна кількість балів за ІЗ – 30 балів.

### Карта виконання творчого завдання

<i>Вид ІЗ</i>	<i>Академічний контроль</i>	<i>Бали</i>	<i>Термін виконання</i>
Підготовка презентації	Прилюдний захист	30 балів	грудень

### Критерії оцінювання презентації

№ п/п	Критерії оцінювання роботи	Максимальна кількість балів за кожним критерієм
1.	Обґрунтування вибору тематики.	2
2.	Дотримання плану презентації	2
3.	Мовна правильність оформлення презентації	3
4.	Інформативність викладеного матеріалу	3
5.	Змістовність, чіткість, мовна правильність усного представлення презентації	8
6.	Використання нової лексики при усному представленні презентації	3
7.	Наявність завдань для аудиторії	3
8.	Наявність ілюстрацій, фото тощо	3
9.	Використання в презентації аудіофайлів	3
<b>Разом</b>		<b>30 балів</b>

### 8. СИСТЕМА ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

Поточне оцінювання всіх видів навчальної діяльності студентів здійснюється за бальною системою, визначеною програмою. В кінці вивчення навчального матеріалу модуля виставляється оцінка за модуль. Вона трансформується в модульний рейтинговий бал. Максимальний рейтинг студента за вивчення навчального матеріалу модуля становить 100 балів.

#### Розрахунок рейтингових балів за видами поточного (модульного) контролю

№ п/п	Вид діяльності	Кількість балів за одиницю	Кількість одиниць до розрахунку	Всього
1.	Відвідування лекцій	1	8	8
2.	Відвідування семінарських занять	1	6	6
3.	Робота на семінарських заняттях	10	6	60
4.	Творча робота (презентація)	30	1	30
5.	Виконання завдання з самостійної роботи	5	8	40
6.	Модульна контрольна робота	25	2	50
<b>Максимальна кількість балів</b>		<b>194</b>		
<b>Коефіцієнт розрахунку рейтингових балів</b>		<b>1,9</b>		

## 9. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

### Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	<b>A</b>	відмінно	зараховано
82-89	<b>B</b>	добре	
75-81	<b>C</b>		
69-74	<b>D</b>	задовільно	
60-68	<b>E</b>		
35-59	<b>FX</b>	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1-34	<b>F</b>	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Модуль включає бали за поточну роботу студента на семінарських заняттях, виконання самостійної роботи, індивідуальну роботу, модульні контрольні роботи.

Виконання тестової модульної контрольної роботи здійснюється з використанням роздрукованих завдань.

Самостійні дослідження, які виконує студент за визначеною тематикою, обговорюються та захищаються на практичних заняттях.

## 10. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

У навчальному процесі можуть використовуватися різноманітні методи. Серед них провідну роль займають метод лекцій, усний метод, розмовний метод, прямий метод, аудіолінгвальний метод, аудіовізуальний метод, граматично-перекладний і текстуально-перекладний метод, метод синхронного перекладу, тестування.

Основною організаційною формою є практичні заняття (семінари). Для забезпечення диференційованого підходу до підготовки студентів використовуються наступні організаційні форми та методичні прийоми – творчі завдання, пошук в Інтернеті, метод перекладу автентичних джерел, використання комп'ютерних технологій, завдання для самостійної роботи, індивідуальні заняття, робота з літературою.

Методами оцінювання є: поточне тестування, усне опитування, модульне тестування, підсумковий контроль (залік).

Дисципліна «Лінгвокраїнознавство» тісно пов'язана з іншими дисциплінами мовно-країнознавчого циклу (практичний курс німецької мови, сучасна література країн, мова якої вивчається, її історія), з гуманітарними та соціально-економічними дисциплінами (соціологія, політологія, філософія, релігієзнавство).

## 11. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КУРСУ:

Опорні конспекти лекцій, глосарій до лекційного курсу з дисципліни, ілюстративні матеріали, аудіо- та відеоматеріали за темами, постери визначних місць ФРН, навчальні посібники для вивчення лінгвокраїнознавства німецької мови, електронні матеріали із використанням смарт-дошки; джерела Інтернет.

## 12. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

### Базова:

1. Бублик В.Н. Історія німецької мови. Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. – Вінниця: Нова книга, 2004. – 272с.
2. Євгененко Д.А., Кучинський Б.В., Білоус О.М., Воронкова Н.Р. «Лінгвокраїнознавство» німецькомовних країн: Посібник для студентів вищих навчальних закладів. – Вінниця: Нова Книга, 2008. – 416с.
3. Левицький В.В., Гайнц-Дітер Поль. Історія німецької мови. Навчальний посібник. Вінниця: Нова книга, 2010
4. Подгорная Л.И. Deutsche Geschichte in Biographien справочное пособие, С-ПерербургБ «КАРО», 2001
5. Iwanjik W. Deutsche Landeskunde. – Tscherniwzi, 1996. – 80 S.
6. Tatsachen über Deutschland, Societäts-Verlag, 1997

### Додаткова

1. Бачкіс С.В. та ін. Deutsch. Die besten 1000 Themen. Харків, „Ранок”, 2008.
2. Бориско Н.Ф. Sprechen wir über Deutschland. Москва „Айрис Пресс”, 2004.
3. Гаврись В.І., Пророченко О.П. Німецько-український фразеологічний словник. Т.1,2 Київ „Радянська школа”, 1981
4. Лебедев В.Б. Знакомьтесь: Германия! – М.: Высшая школа, 2005.
5. Левицький В.В., Основи германістики. Навчальний посібник для ВНЗ. Вінниця: Нова книга, 2008
6. Матвиенко А. Основные темы по немецкому языку. Москва „Айрис Пресс”, 2004.
7. Мізін К.І. Історія німецької літератури: від початку до сьогодення. Навчальний посібник для ВНЗ. Вінниця: Нова книга, 2006
8. Факти про Німеччину, Societäts-Verlag, 1997 (укр.. мовою)
9. Bublik, „Geschichte der deutschen Sprache“, Киев, 1983
10. Deutsch – Land und Leute. – Kiew, 1993. – 373 S.
11. Marco Polo. Berlin. Mairs Geographischer Verlag, Ostfildern, 2000
12. Müller H. Schlaglichter der deutschen Geschichte. – München, 1989.

### Інформаційні ресурси

- DW-WORLD.DE/deutschkurse
- <http://futurum2005.eun.org/ww/de/pub/futurum2005/index.cfm>
- [http://punktde.ruhr-uni-bochum.de/index\\_noflash.html](http://punktde.ruhr-uni-bochum.de/index_noflash.html)
- <http://www.admin.ch>
- <http://www.austria.gv.at>

- <http://www.bundesregierung.de>
- <http://www.dachl.net/db/>
- <http://www.daf.uni-mainz.de/landeskunde/melk.htm>
- [http://www.deutsch-als-fremdsprache.de/daf-links/linksammlung/php\\_dateien/landeskunde.php3](http://www.deutsch-als-fremdsprache.de/daf-links/linksammlung/php_dateien/landeskunde.php3)
- <http://www.dw-world.de/dw/0,,12377,00.html>
- <http://www.derweg.org/>
- <http://www.deutschland.de>
- <http://www.europa-digital.de>
- <http://www.eurotopics.net/de>
- <http://www.goethe.de/dll/pro/station-d/deindex.html>
- <http://www.hueber.de/wiki-99-stichwoerter/index.php/Landeskunde>
- <http://www.kaleidos.de/alltag/menue.htm>
- <http://www.karl-kirst.de/laku.htm>
- <http://www.liechtenstein.li/>
- <http://www.magazine-deutschland.de/>
- <http://www.oesterreichinstitut.at>
- <http://www.oesterreichportal.at>

**Робоча програма навчального курсу  
"ЛІНГВОКРАЇНОЗНАВСТВО КРАЇН ДРУГОЇ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ (НІМЕЦЬКОЇ)"**

**Укладач:** *Зайченко Олена В'ячеславівна*, старший викладач кафедри германської філології інституту Філології Київського університету імені Бориса Грінченка.

---

Лінгвокраїнознавство країн другої іноземної мови (німецької). Програма навчальної дисципліни / Укладач О.В.Зайченко. – К.: Київський університет імені Бориса Грінченка, 2016. – 22 с.